

Predsedníctvo Slovenska v Európskej únii 2016

Martin Gábriš, Rafael Korbaš, Juraj Macháč, Andrej Skok

Úvod

Slovensko bude v druhom polroku 2016 predsedať Rade EÚ. Ako predsednícky štát bude Slovensko viesť rokovania o novej európskej legislatíve či aktuálnych politických otázkach. Cieľom našej práce bolo zistiť podrobnejšie informácie o tom, čo môžeme od našej krajiny očakávať najbližší polrok, zvlášť vo sfére informačných technológií, a zhrnúť tieto informácie do prehľadnej podoby, nakoľko informácie zatiaľ dostupné na internete sú častokrát buď čiastkové alebo pre bežného občana ťažko interpretovateľné. Kontaktovali sme preto viacero inštitúcií na Slovensku a spýtali sme sa ich, v akej fáze sú prípravy na predsedníctvo Slovenska v EÚ (SK PRES) z ich strany, kedy plánujú uviesť svoj program a či by nám mohli poskytnúť aspoň jeho predbežnú verziu.

Kontaktované inštitúcie

Komunikácia s inštitúciami prebiehala elektronicky, formou e-mailov. Napísali sme na Tlačový odbor Úradu vlády SR, Ministerstvo telekomunikácií SR, Ministerstvo financií SR (sekcia informatizácie spoločnosti) a Ministerstvo zahraničných vecí SR. Boli sme príjemne prekvapení rýchlosťou reakcie (obvykle do 24h) a v dvoch prípadoch aj ochotou poskytnúť dosiaľ nezverejnené materiály.

Úrad vlády SR¹

Odpovedali pomerne rýchlo (približne za hodinu) a stručne - odkázali nás na Ministerstvo zahraničných vecí.

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR²

Tiež odpovedali približne do hodiny s tým, že nám odporúčili obrátiť sa na Sekciu informatizácie spoločnosti Ministerstva financií SR ako na inštitúciu, ktorá má v rámci predsedníctva Slovenska v EÚ na starosti informačno-komunikačné technológie.

¹ tlacovyodbor@vlada.gov.sk

² info@mindop.sk

Ministerstvo financií - sekcia informatizácie spoločnosti³

Najprv sme kontaktovali sekretárku sekcie, Lenku Vitekovú, ktorá nás odkázala na Michaelu Špeťkovú. S pani Špeťkovou z Odboru stratégie informatizácie spoločnosti sme si vymenili viacero mailov.

V prvom maile (31. marca) nám odporučila v tom čase posledný schválený dokument týkajúci sa predsedníctva Slovenska EÚ, a to Východiská programu predsedníctva SR v Rade EÚ⁴, schválený vládou 24. februára 2016. Ide o približne 80-stranový dokument, slúžiaci ako východisko pri definovaní priorít Slovenska v rámci predsedníctva. Nachádza sa tam množstvo návrhov, pričom informačných technológií sa týkajú nasledovné:

Jednotný digitálny trh (Digital Single Market, DSM)

V rámci jednotného digitálneho trhu budú môcť jednotlivci a podniky bezproblémovo využívať elektronické služby a vykonávať činnosti online podľa pravidiel spravodlivej hospodárskej súťaže a s vysokou úrovňou ochrany spotrebiteľov bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť alebo miesto pobytu. Cieľom je dať ľuďom možnosť slobodne prekračovať hranice v online priestore rovnako ako v realite.

Návrh na revíziu veľkoobchodných poplatkov za medzinárodný roaming

Ide o revíziu veľkoobchodných poplatkov za využívanie sietí iných operátorov v rámci EÚ (medzinárodný roaming) tak, aby maloobchodné roamingové ceny mohli byť znížené na úroveň cien za domáce služby (tzv. nulový príplatok). Návrh bude pre SK PRES prioritný, keďže jeho prijatie je podmienka pre odstránenie roamingu od roku 2017, ako bolo dohodnuté v prijatom návrhu TSM (Telecoms Single Market, prijatý v októbri 2015). Ide o dôležitú tému, ktorá predstavuje symbol vnútorného trhu, a zdôrazňuje neexistenciu vnútorných hraníc v EÚ. Návrh má byť predložený koncom Holandského predsedníctva (NL PRES).

Elektronické komunikácie

Návrh revízie regulačného rámca pre elektronické komunikácie je plánovaný na september 2016, jeho cieľmi budú najmä:

- harmonizácia podmienok prideľovania spektra
- zabezpečenie podmienok pre skutočný jednotný trh odstránením rozdrobenosti regulácie na jednotlivých národných trhoch
- opatrenia na podporu zavádzania vysokorychlostných sietí aj v riedko osídlených oblastiach pri zachovaní účinnej hospodárskej súťaže

Správa internetu - Internet Governance (ICANN, WSIS+10, IGF, Netmundial, etc.), koordinácia pri správe internetu

Zaradenie tohto bodu počas slovenského predsedníctva je žiaduce, nakoľko dianie v medzinárodnom kontexte býva dynamické a delegáti členských štátov sa na úrovni Rady len

³ lenka.vitekova@mfsr.sk, michaela.spetkova@mfsr.sk, pavel.bojnansky@mfsr.sk

⁴ <http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-198243?prefixFile=m>

komplikovane dostávajú k aktuálnym informáciám z riešenia globálnych politík k správe internetu. Na úrovni EK je zriadená Skupina na vysokej úrovni (R+GR) k správe internetu.

Záver Rady k eGovernment Action Plan 2016-2020

Po ukončení verejnej konzultácie v januári 2016, Európska komisia (EK) plánuje publikovať oznámenie o novom Akčnom pláne pre elektronickú verejnú správu (eGovernment) na roky 2016-2020 v júni 2016. Vzhľadom na význam tejto politiky má slovenské predsedníctvo ambíciu prijať predmetné závery Rady pre dopravu, telekomunikácie a energetiku (Rada TTE). V kontexte modernizácie a optimalizácie výkonu verejného sektora zavádzaním elektronických služieb pre občanov a podnikateľov pre komunikáciu s verejnou správou je budovanie eGovernmentu na národnej a európskej úrovni kľúčovou iniciatívou.

Nový eGovernment Action Plan 2016-2020 má za cieľ:

- modernizovať verejnú administratívu použitím Key Digital Enablers (feID, eSignature, eDelivery, atď.),
- umožniť osobám a firmám lepšiu cezhraničnú spoluprácu,
- uľahčiť elektronickú interakciu medzi úradmi a občanmi/firmami poskytovaním vysoko kvalitných verejných služieb

Medzi ostatnými pripravovanými opatreniami v rámci AP pre eGovernment EK pripravuje reformu a dobudovanie elektronického verejného obstarávania v rámci EÚ a taktiež optimalizáciu jestvujúcej siete kontaktných centier – projekt Jednotná digitálna brána. EK zároveň oznámila plán na dokončenie prepojenia obchodných registrov ČŠ online, tak aby sa založená obchodná spoločnosť mohla stať paneurópska už do jedného mesiaca a podnikateľ cezhranične.

Posledný schválený dokument⁵ z dielne EÚ, na ktorý bude Slovensko nadväzovať kladie dôraz hlavne na:

- Digital by Default - verejné inštitúcie budú poskytovať služby primárne elektronicky
- Once only principle - verejné inštitúcie nebudú žiadať od občanov a firiem rovnakú informáciu dvakrát. Interné zdieľanie informácií medzi verejnými inštitúciami.
- Openness & transparency - verejné inštitúcie by mali dovoliť občanom a firmám kontrolu prístupu k ich informáciám a možnosť ich opravy; umožniť sledovanie administratívnych procesov, ktoré pracujú s ich dátami alebo sa ich inak týkajú
- Cross-border by default - relevantné verejné služby by mali byť prístupné bez ohľadu na hranice, spoliehajú sa na voľný tok dát a elektronických služieb v rámci EÚ

Legislatívny návrh k voľnému pohybu dát

EK plánuje publikovať legislatívny návrh (nie je stále známe, aký použije nástroj) v 3. štvrtroku 2016. Návrh bude riešiť otázku potreby odstránenia teritoriálnej limitácie v oblasti

⁵ http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=15268

dátových úložisk, sprehľadní sa problematika spracúvania, vlastníctva a prenositeľnosti dát medzi rôznymi systémami aj cezhranične. Návrh bude prerokovaný na pracovnej skupine pre telekomunikácie a informačnú spoločnosť, avšak z časových dôvodov momentálne slovenské predsedníctvo nemá vyššiu ambíciu ako pripraviť informáciu o stave návrhu do Rady TTE.

Iniciatívy ku Cloud Computing

EK plánuje predložiť⁶ viacero iniciatív ku *cloud computingu* počas NL PRES (Oznámenie ku Cloud Computingu pre výskum v 1. štvrtroku 2016 a iniciatíva pre európsky cloud v marci 2016 ako súčasť balíka priemyselnej digitalizácie). Obsahu bude prispôsobená aj debata na pracovnej skupine pre telekomunikácie a informačnú spoločnosť. Podľa ostatných informácií EK sa nepredpokladá legislatívny návrh v tejto oblasti. Slovenské predsedníctvo poskytne Rade TTE len informáciu. Podľa stratégie o jednotnom digitálnom trhu pripraví komplexnejší rámec pravidiel pre dáta v *cloud computingu* s cieľom zamedziť rôzne neúčelné obmedzenia v pohybe dát a vymedziť vzťahy medzi poskytovateľmi a užívateľmi cloudových služieb.

Rezolúcia Rady EÚ o digitálnych zručnostiach

V avizovanom balíku „*Program pre nové zručnosti pre Európu*“ by mala byť vyzdvihnutá potreba digitálnych zručností pre zvyšovanie zamestnateľnosti. Návrh by mal zdôrazniť, že digitálne zručnosti patria medzi základné zručnosti pre život popri čítaní a počítaní. Z národného hľadiska ide o dôležitú iniciatívu, keďže korešponduje s prierezovou prioritou SK PRES, ktorou je Jednotný digitálny trh, vrátane podpory rozvoja digitálnych zručností. V rezolúcií Rady EÚ, SK PRES podčiarkne dôležitosť rozvoja digitálnych zručností, digitálnej gramotnosti a kritického myslenia, a to nie len v súvislosti s podporou zručností nevyhnutých pre trh práce, ale aj v kontexte prevencie radikalizácie, diskriminácie a netolerancie, keďže tieto negatívne javy sa šíria často prostredníctvom sociálnych sietí a Internetu.

Následne sme kontaktovali ohľadom predsedníctva vedúceho sekcie - Pavla Bojňanského, ktorý poveril pani Špeťkovú, aby nám preposlala dokument (s názvom „Jednotný digitálny trh z hľadiska MF SR ako koordinátora digitálnej agendy a gestora informatizácie spoločnosti v sezóne SK PRES“⁷) pojednávajúci predovšetkým o DSM, ktorý v rámci predsedníctva Slovenska vyzerá byť asi najpálčivejšia téma súvisiaca s informatikou. Prinášame krátke zhrnutie tohto dokumentu naznačujúce ambície Slovenska v tomto smere, kde stratégia jednotného digitálneho trhu bude vybudovaná na troch pilieroch:

Lepší prístup spotrebiteľov a podnikov k online tovarom a službám v celej Európe

DSM poskytne podnikom nové príležitosti na rast v Európe - preto je potrebné vykonať okamžité opatrenia s cieľom odstrániť prekážky cezhraničných online činností a znížiť zaťaženie súvisiace s DPH. V záujme vybudovania dôvery v cezhraničný online predaj je zavedenie cenovo dostupného a vysokokvalitného doručovania zásielok. Taktiež, súčasťou stratégie je aj predchádzanie diskriminácii spotrebiteľov (obmedzenie na základe štátnej

⁶ http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=15278

⁷ <https://drive.google.com/file/d/0B2DEii1QgThgdVZZbUhrUXptcmVCQjFnU3BDc0tBckozMkw0/view>

príslušnosti, bydliska, alebo geografickej polohy) pri prístupe k obsahu alebo nakupovaní tovarov / služieb online v rámci EÚ.

Vytváranie priaznivých podmienok pre rozmach digitálnych sietí a služieb

Pre správnu funkcionálnosť musí byť DSM založený na spoľahlivých, dôveryhodných, vysokorýchlostných a cenovo dostupných sieťach a službách, ktoré spotrebiteľom zaručujú základné práva na súkromie a ochranu osobných údajov. Vyžaduje si to silné, konkurencieschopné a dynamické odvetvie telekomunikácií schopné vykonať potrebné investície, využívať inovácie, napríklad cloud computing, nástroje Big Data alebo internet vecí (Internet of Things).

Maximalizácia rastového potenciálu nášho európskeho digitálneho hospodárstva

Za menej než desaťrocie bude väčšina hospodárskych činností závisieť od digitálnych ekosystémov - ak si chce EÚ udržať konkurencieschopnosť, zachovať silnú priemyselnú základňu a riadiť prechod na inteligentné hospodárstvo priemyslu a služieb, bude potrebná digitalizácia vo všetkých odvetviach. Len 1,7 % podnikov EÚ v plnej miere využíva vyspelé digitálne technológie a 41 % ich nepoužíva vôbec. Digitalizácia ponúka jedinečné príležitosti napríklad pre odvetvia dopravy a energetiky. Taktiež, občania a podniky v súčasnosti nemajú plný prospech z digitálnych služieb (od elektronickej verejnej správy, elektronickeho zdravotníctva, elektronickej energetiky až po elektronickejšiu dopravu), ktoré by mali byť ľahko dostupné v celej EÚ.

Opatrenia boli v rámci uvedených troch pilierov štruktúrované do tzv. 16 iniciatív (cezhraničný online predaj tovaru, ochrana spotrebiteľa v online svete, cezhraničné doručovanie balíkov, geoblocking, harmonizácia procesov v rámci režimu DPH, odstránenie roamingu, harmonizácia frekvenčného spektra 700 MHz, reforma regulačného rámca telekomunikácií, revízia v oblasti satelitného a káblového vysielania, reforma autorského práva, audiovizuálne služby, revízia v oblasti ochrany súkromia a osobných dát, kybernetická bezpečnosť, eGovernment, IKT štandardizácia a interoperabilita, voľný tok dát v Európe), neskôr EK zvolila prístup balíčkov, kde viaceré iniciatívy spojila do jedného balíka.

DSM iniciatíva v sebe zahŕňa množstvo menších iniciatív prospešných pre každodenný život obyvateľov EÚ, ako aj podnikanie v digitálnom svete pre občanov EÚ. Treba podotknúť, že niektoré iniciatívy DSM majú nezanedbateľne pozitívny dopad aj na fungovanie niektorých procesov súvisiacich s informatikou iba okrajovo.

Ministerstvo zahraničných vecí⁸

Napokon sme kontaktovali tlačový odbor Ministerstva zahraničných vecí. Odkázali nás na ten istý dokument, čo na Ministerstve financií, t.j. Východiská programu predsedníctva SR v Rade EÚ, schválený vládou 24. februára 2016 s tým, že presný program sa bude schvaľovať v slovenskom parlamente v júni. Okrem toho nám poskytli priamy kontakt na experta na informatizáciu spoločnosti, Radoslava Repu, zo Stáleho zastúpenia SR pri EÚ v Bruseli.

⁸ tlac@mzv.sk, radoslav.repa@mzv.sk

Pán Radoslav Repa nám odpovedal, že sa zameriavajú prioritne na jednotný digitálny trh, ktorého stratégiu vydala Európska komisia v máji 2015 a ktorý pozostáva zo 16 základných iniciatív, s tým, že finálne priority a to, ktoré priority budú tie najdôležitejšie, sa bude v slovenskom parlamente schvaľovať koncom júna, pričom materiály sa v tom čase ešte len pripravovali (mail bol písaný 26.4.2016) a zverejnia sa až v júni.

Zoznam iniciatív:

Návrh smernice o zmluvnom práve pre dodávanie digitálneho obsahu

Legislatívny návrh upravuje pravidlá súvisiace so súladom zakúpeného digitálneho obsahu so zmluvou, ďalej stanovuje prostriedky nápravy, ktoré bude mať spotrebiteľ k dispozícii v prípade nesúladu digitálneho obsahu so zmluvou a postupy na ich uplatnenie. Zmeny sú zamýšľané aj v súvislosti s ukončovaním zmlúv.

Návrh smernice o zmluvnom práve pre online a iné predaje tovaru na diaľku

Cieľom budúcej smernice je stanoviť určité pravidlá týkajúce sa kúpnych zmlúv uzavretých na diaľku medzi predávajúcim a kupujúcim. Legislatívny návrh upravuje pravidlá súvisiace so súladom zakúpeného tovaru so zmluvou a stanovuje prostriedky nápravy v prípade neexistencie takéhoto súladu a postupy na ich uplatnenie.

Digitálny balík k DPH

Zníženie administratívnej záťaže a prekážok pri cezhraničnom obchodovaní z dôvodu plnenia si povinností na DPH. Uvedeným balíčkom sú plánované podstatné zmeny v smernici o DPH v oblasti rozšírenia súčasnej úpravy MOSS na dodávky tovarov B2C, zrušenia oslobodenia od dane pri dovoze zásielok nepatrnej hodnoty z tretích štátov, zavedenia obratu pre SMEs a koordinácie výkonu daňových kontrol v členskom štáte usadenia.

Revízia nariadenia o spolupráci orgánov vo veci ochrany spotrebiteľa (CPC)

Cieľom návrhu bude zefektívniť spoluprácu orgánov dohľadu členského štátu (ČŠ) pri cezhraničných porušeníach práv spotrebiteľov. Ďalším cieľom je posilnenie kompetencií a zdrojov orgánov dohľadu. Hlavným prínosom by mala byť účinná vymožiteľnosť práv spotrebiteľov na celom vnútornom trhu EÚ, čo zvýši dôveru spotrebiteľov v cezhraničnom a online nakupovaní. Návrh by mal byť prepojený s návrhom o geoblockingu, pre ktorý by mal zabezpečiť účinný systém trhového dohľadu. Pre SK je dôležité, aby návrh jednoznačne vymedzil kompetencie orgánov a zaviedol účinný centrálny riadený (KOM) model spolupráce orgánov, ktorý má iba minimálny dopad na štátne rozpočty ČŠ.

Nariadenie na odstránenie neodôvodnenej geografickej diskriminácie (geoblocking)

Cieľom návrhu bude odstrániť neodôvodnenú diskrimináciu spotrebiteľov na vnútornom trhu podľa bydliska spotrebiteľa alebo jeho štátnej príslušnosti. Návrhom by sa mali zakázať iba tie formy geoblockingu, ktoré nie sú objektívne odôvodnené. Pôjde o všeobecný a krátky text s horizontálnym zákazom neprijateľných foriem geoblockingu. Niektoré sektory budú

vyľúčené spod pôsobnosti nariadenia. Návrh pokryje cezhraničný prístup spotrebiteľov k online rozhraniam ako aj cezhraničný predaj tovarov a služieb.

Oznámenie k digitalizácii priemyslu

Oznámenie predstavuje tri oblasti, prostredníctvom ktorých je možné dosiahnuť vyššiu konkurencieschopnosť EÚ: 1) štandardizácia v oblasti IKT; 2) iniciatíva European Cloud; 3) akčný plán pre eGovernment. Cieľom dokumentu je vytvoriť rámec pre koordináciu na národnej a európskej úrovni (cez vytvorenie rôznych fór, pracovných skupín a katalógu národných a regionálnych iniciatív), vrátane rámca pre investície do digitálnych inovácií a infraštruktúry, urýchlenie rozvoja štandardov a noriem v oblasti IKT, zvyšovanie kvalifikácie pracovnej sily pre odvetvie digitálneho priemyslu a prispôsobovanie/zjednodušenie podmienok regulácie.

Jednotlivým oblastiam digitalizácie sa zároveň venujú samostatné iniciatívy.

Iniciatíva týkajúca sa cezhraničného zasielania balíkov

Cieľom iniciatívy má byť tlak na zníženie cien za cezhraničné zasielanie balíkov, čo má prispieť k eCommerce, k podpore malých a stredných podnikateľov, posilneniu a doplneniu existujúceho právneho rámca, resp. k zefektívneniu fungovania trhu. Zabezpečiť sa má väčšia transparentnosť, konkrétne monitorovanie trhu poštových služieb pokiaľ ide o cezhraničné zasielanie balíkov, predovšetkým so zameraním na ceny. Počíta sa tiež s posilnením právomoci Národných regulačných úradov voči všetkým poštovým podnikom, vrátane alternatívnych, pôsobiacim v rámci daného štátu, pokiaľ ide o prístup do jeho siete zo strany poštového podniku iného členského štátu. Pokiaľ ide o právnu formu, pravdepodobne pôjde o nariadenie.

Revízia smernice o audiovizuálnych mediálnych službách (AVMSD)

Hlavným cieľom AVMSD je posilnenie jednotného európskeho audiovizuálneho trhu s cezhraničným poskytovaním mediálnych služieb, prostredníctvom úpravy minimálnej úrovne spoločných pravidiel (v rôznych oblastiach ako napr. ochrana maloletých, podpora európskych diel, pravidlá reklamy) naprieč EÚ a to v súlade s hlavným princípom krajiny pôvodu. Účelom pripravovanej revízie je prispôbiť AVMSD novým podmienkam na trhu, technologickým zmenám, resp. aktualizovať viaceré problematické/nefungujúce ustanovenia.

Oznámenie k digitálnym platformám (a kolaboratívnej ekonomike)

Cieľom návrhu je nastaviť správnu európsku politiku k postaveniu a funkcii digitálnych platforiem na vnútornom trhu. Pojem 'digitálne platformy' dnes zahŕňa široké spektrum aktivít ako sú napr. platformy pre online reklamu, webové vyhľadávače, sociálne siete, platformy pre distribúciu aplikácií, komunikačné služby alebo platobné systémy. Oblasť digitálnych platforiem patrí k tým najťažším a najkontroverznejším v kontexte Stratégie k DSM, kde sa pozície jednotlivých ČŠ môžu od seba výrazne líšiť. Podľa neoficiálnych informácií, EK zvažuje tri opcie prístupu. V rámci prvej by sa zachovalo súčasné status-quo a žiadna ďalšia legislatíva k regulácii digitálnych platforiem by sa nezavádzala. Predmetná možnosť by apelovala skôr na lepšie využitie súčasnej legislatívy EÚ a vymožitelnosť práva. Druhá možnosť by zavádzala skôr potrebu horizontálnej regulácie s cieľom vyvarovať sa

fragmentácii v ČŠ a zaviesť harmonizovanú úpravu. Tretia možnosť sa týkala skôr istej „strednej cesty“, kde by sa k prípadnej regulácii zvolil selektívny prístup na základe riadnej definície predmetných platforiem (iné problémy sa budú s platformami riešiť pri AVMS, iné v telekome a pod.) a riadneho preskúmania trhu, resp. jeho zlyhávania. EK tu neodmieta, že by sa mohli zväziť aj horizontálne nástroje, avšak prípadnú prioritu by skôr dostali úpravy v rámci životného cyklu osobitnej legislatívy. Všetky indície sú zatiaľ veľmi predbežné.

Káblová a satelitná retransmisia

Káblová a satelitná smernica je zastaraná, je z roku 1993 (teda ešte nemohla počítať s online prostredím). Upravuje len satelitné vysielanie a káblovú retransmisiu. Satelitné vysielanie znamená, že vysielateľ (napr. Markíza, RTVS a pod.) priamo prijíma signál (napr. so športovým zápasom) zo satelitu (družice) a ten prenáša divákovi. Káblová retransmisia nastáva, keď iná spoločnosť prenáša ďalej vysielanie určitého vysielateľa divákovi. Napr. káblový operátor - UPC prenáša vysielanie RTVS alebo Markízy divákovi prostredníctvom kábla (alebo mikrovlnného systému). Je potrebné legislatívu prispôsobiť digitálnemu prostrediu a technologickému rozvoju.

Nariadenie k portabilite online obsahových služieb – „cezhraničná prenosnosť“

Portabilita služieb poskytujúcich obsah (najmä hudobné, audiovizuálne služby), ako je uvedené v DSM, je častým problémom. Spotrebiteľ, ktorý si zaplatí online službu doma (napr. pozeranie videí, prehrávanie hudby) a ide do inej krajiny EÚ, nemá z tejto krajiny k službe prístup (k tejto službe sa mu nedá cez svoje konto „pripojiť“). Súvislosť s autorským právom je v tom, že poskytovatelia služieb majú licencované svoje služby pre konkrétne územia (teda majú osobitné zmluvy s organizáciami kolektívnej správy alebo priamo vydavateľstvami/producentmi pre konkrétne územie). Pre spotrebiteľa je neakceptovateľné, že si za službu zaplatí a ide napr. na dovolenku/služobnú cestu v rámci EÚ, kde ju nemôže využívať.

Reforma autorského práva

Balíček by sa mal zamerať na odstránenie rozdielov medzi 28 trhmi ČŠ, na výnimky a obmedzenia najmä v súvislosti s výskumom a vzdelávaním, na zabezpečenie cezhraničnej vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva (s dôrazom na porušovanie autorského práva s komerčným charakterom), otvorenie otázky princípu teritoriality autorského práva, cezhraničného prístupu a vysporiadanie práv k autorskoprávne chránenému online obsahu, objasnenie pravidiel pre sprostredkovateľov online obsahu chráneného autorským právom, atď. Európska komisia zatiaľ nekonkretizovala, či pôjde o revíziu viacerých smerníc, resp. nový návrh (môže ísť aj o obe alternatívy).

Návrh rozhodnutia EP a Rady o využívaní frekvenčného pásma 470 – 790 MHz v Únii

Cieľom návrhu je na úrovni EÚ koordinované uvoľnenie frekvenčného pásma 700 MHz na terestriálne služby bezdrôtovej širokopásmovej elektronickej komunikácie do 30. júna 2020. V dôsledku rýchleho rozvoja bezdrôtového širokopásmového pripojenia je väčšia kapacita bezdrôtovej siete nevyhnutnosťou a frekvenčné spektrum 700 MHz poskytuje dostatočnú kapacitu aj univerzálne pokrytie.

Revízia telekomunikačného rámca

Má ísť o viacero legislatívnych opatrení zameraných predovšetkým na harmonizáciu podmienok pridelovania spektra, revíziu pravidiel regulácie operátorov s významným vplyvom na trhu, opatrenia pre zabezpečenie širokopásmového pokrytia predovšetkým bielych miest, aj s ohľadom na verejný záujem (napríklad školy či výskumné centrá), revíziu mandátu BEREC (Orgán združujúci telekomunikačných regulátorov), či posilnenia úlohy RSPG (Radio Spectrum Policy Group – poradný orgán Európskej komisie pre otázky spektra zložený zo zástupcov ČŠ).

Revízia smernice o súkromí v elektronických komunikáciách (ePrivacy Directive)

Smernica o ePrivacy (z roku 2002), ktorá stanovuje pravidlá, podľa ktorých majú operátori nakladať s osobnými údajmi, bude menená v súvislosti s už schváleným novým nariadením o ochrane osobných údajov (Data Protection Regulation).

Legislatívny návrh k voľnému toku dát

Predmetný návrh vychádza zo stratégie DSM a spresňujú ho ďalšie strategické dokumenty EK. Napriek tomu momentálne nevieme o návrhu veľa. Kladie si za cieľ odstrániť neodôvodniteľné požiadavky na lokalitu v ktorej sa musia dáta nachádzať za účelom ich ukladania alebo spracovania, ktoré zavádzajú niektoré národné legislatívy v ČŠ. Návrh má tiež zaviesť politiku správy a vlastníctva dát a riešiť tým problém nedostatočnej legislatívnej istoty týkajúcej sa prístupu a použiteľnosti dát (data "ownership"). Má sa predísť hlavne dominancii veľkých hráčov s dostatočnou právnou expertízou pri držaní kontroly nad datasetmi a podnieť rozvoj cloudových služieb po celej EÚ.

Oznámenie k rámcu a k stratégii európskej interoperability 2016-2020

EK pripravuje revíziu aktuálneho rámca a stratégie interoperability v EÚ do roku 2020. Stratégia by mala napomôcť prostredníctvom vhodnej organizácie spoločných politík a iniciatív vytvoriť prostredie pre spoľahlivú výmenu informácií medzi orgánmi verejnej správy. Európsky rámec interoperability pripravuje zase orgány verejnej správy na vzájomnú spoluprácu, pričom modernizuje a racionalizuje ich systémy, aby sa tak nákladovo efektívnym spôsobom zvýšila ich schopnosť poskytovať kvalitné verejné služby. Bez dosiahnutia interoperability sú prepojenia IT technológií väčšinou riešené na základe bilaterálnych alebo multilaterálnych dohôd, pri stále väčšom množstve je však dosiahnutie vzájomného prepojenia často krát obtiažne až nemožné. Dodržiavanie princípov interoperability zaručuje, že každý vie, čo má očakávať na vstupe do svojho systému alebo procesu (na základe definovaných štandardov) ako výstup z iného systému a pritom nemusí daný systém vôbec poznať.

Legislatívny návrh k EÚ katalógu IKT štandardov

Cieľom legislatívnej iniciatívy má byť integrácia národných katalógov IKT štandardov a technických špecifikácií do EÚ katalógu IKT štandardov za účelom vyhnúť sa fragmentácii na EÚ úrovni. Národné katalógy identifikujú povinné a odporúčané IKT technické špecifikácie pre verejnú správu, sú usmernením pre verejných obstarávateľov pre zabezpečenie interoperability IKT systémov na národnej úrovni. Na úrovni Rady môže byť

problematika prerokúvaná na úrovni pracovnej skupiny pre technickú harmonizáciu alebo na pracovnej skupine pre telekomunikácie a informačnú spoločnosť v závislosti od obsahu očakávanej novej legislatívnej iniciatívy EK.

Oznámenie k prioritnému plánu pre IKT štandardy

Plán má identifikovať 6 prioritných oblastí pre IKT štandardizáciu vrátane oblasti internetu vecí, Big Data, 5G, cloud computingu, digitalizácie priemyslu a bezpečnosti. Oznámenie má stanoviť súbor aktivít na urýchlenie normalizácie v uvedených oblastiach.

Iniciatíva európskeho cloudu pre výskum

Iniciatíva európskeho cloudu po zverejnení dňa 6.4.2016 formou oznámenia v rámci balíčka Digitalizácie európskeho priemyslu by sa mala sústrediť na bezpečný priestor pre skladovanie, zdieľanie, spracúvanie a správu vedeckých dát.

Oznámenie ku kybernetickej bezpečnosti v priemysle

Cieľom predmetnej stratégie, ktorá bude vydaná v spoločnom balíku s rozhodnutím EK k vytvoreniu PPP platformy medzi orgánmi verejnej správy a priemyslu na zmluvnom základe v oblasti kybernetickej bezpečnosti, je zdefinovať rámec pre spoluprácu pre kybernetickú bezpečnosť. Vzhľadom na obrovský rozvoj informačno-komunikačných technológií v ostatných rokoch, ktoré majú priame prieniky nielen do výrobného sektora ale aj do sektora služieb je nutné identifikovať možné prekážky rozvoja, aplikovania inovácií a hospodárskeho rastu.

Vyhodnotenie

Medzi bodmi programu, ktoré sme dostali k dispozícii výrazne dominuje téma Digital Single Market, čiže Jednotného digitálneho trhu. Je pozitívne, že aj v dnešnej dobe, kedy sa výraznejšie ozývajú hlasy krajín proti voľnému pohybu na hraniciach, sa stále pracuje na otváraní a zjednodušovaní európskeho trhu, čo má dopad prirodzene aj na IT sféru. Drvivá väčšina iniciatív je zameraná na podporu a formovanie jedného veľkého elektronického trhu, ktorý bude pre všetkých obyvateľov EÚ fungovať rovnako a všetci budú mať rovnaké podmienky pre prevádzkovanie a prístup k službám na ňom. Medzi bodmi programu, ktoré sme dostali k dispozícii, takisto rezonuje téma eGovernmentu ako jedna z priorit, ktorej sa Slovensko v rámci predsedníctva chce venovať, aj keď v dokumentoch sa zatiaľ hovorilo skôr iba o pilotných projektoch a implementácií v podnikateľskej sfére na európskej úrovni.

Možno jeden z bodov vo sfére IT, ktorý by si podľa nás zaslúžil väčšiu pozornosť aj na úrovni Rady EÚ, je podpora startupov. Momentálne sa to podľa našich informácií deje prevažne formou tzv. fiware. Z vlastnej skúsenosti a skúsenosti našich známych môžeme povedať, že táto podpora nie je implementovaná optimálne, nakoľko je na startupy kladené množstvo požiadaviek, ktoré ich môžu po vývojárskej aj manažérskej stránke výrazne obmedziť, napr. potrebou používať určité softvérové knižnice. Viacerí z nás sa pohybujú v startup sfére a uvítali by sme viac nenávratných grantov na podporu startupov s menšími obmedzeniami, alebo ak už také sú, tak ich väčšiu medializáciu a výrazné zjednušenie

prístupu k nim. Čo nevieme v tejto chvíli identifikovať je, či ide o problém na európskej úrovni alebo len lokálny. Určite by to stálo za ďalší prieskum.

Z tohto dôvodu zaujímame skôr skeptický postoj k realizácii európskeho cloudu a jeho prílišnej regulácie a malej otvorenosti. Už koncom roku 2016, čiže počas nášho predsedníctva, má byť spustený európsky cloud pre vedecké účely (European Open Science Cloud) a má za účel zjedotiť existujúcu výskumnú infraštruktúru. Na základe doterajších skúseností s integráciou služieb európskeho cloudu do softvéru neveríme v bezproblémový prechod na zjednotenú infraštruktúru.

Asi všetci sme zvedaví na realizáciu eGovernmentu a implementáciu prístupov k elektronickým štátnym službám cez hranicu alebo only-once princípu. Je vidieť snahu EÚ o zjednodušenie takých procesov, ktoré by mali reálne pozitívny dopad na život občanov a firiem v rámci EÚ, no po prezretí portálu Slovensko.sk môžeme iba konštatovať, že okrem návrhu je dôležitá aj realizácia a bez dôslednej kontroly a vyhodnotenia vynaložených prostriedkov zostáva potenciál kvalitných myšlienok nevyužitý.

V každom prípade treba počkať na konkrétny program, ktorý bude schválený v júni, no neočakávame, že sa v ňom budú riešiť vyložene „slovenské témy“. Pôjde skôr o to, ako odmanažovať už dávnejšie známu agendu Rady EÚ, čo v konečnom dôsledku bude mať pravdepodobne dopad aj na Slovensko, ale skôr nepriamy a nie nutne súvisiaci so samotným predsedníctvom.

Záver

Uviedli sme prehľad tém a materiálov týkajúcich sa IT, ktorými sa momentálne zaoberajú orgány EÚ. Úlohou Slovenska na najbližších 6 mesiacov je vedenie korektných rokovaní medzi jednotlivými členskými štátmi o daných témach a posúvanie dialógu medzi nimi smerom bližšie k dohode. Počas práce na projekte sme oslovili viacero inštitúcií a žiadali ich o dokumenty týkajúce sa Predsedníctva. Ochota jednotlivých ministerstiev pomôcť a poskytnúť informácie bola na veľmi vysokej úrovni, no bohužiaľ niektoré materiály a uznesenia budú dostupné až v priebehu júna tohto roka, po tom, ako ich prerokujú komisie jednotlivých zainteresovaných ministerstiev. Napriek tomu sa nám podarilo vytvoriť si relatívne ucelený obraz o agende, ktorou sa Slovensko v rámci svojho predsedníctva bude zaoberať. Koncom júna už bude definitívne jasné, aká je presná náplň a ciele predsedníctva Slovenska v oblasti IT, aj keď neočakávame príliš veľký odklon od tém, ktoré sme uviedli v našej práci, skôr len upresnenie štádií a uvedenie formálnych požiadaviek na stav rozpracovanosti dokumentov po skončení nášho predsedníctva. Nosnou témou je DSM, zložená zo skoro dvoch desiatok menších iniciatív, ktorej sekundujú témy v oblasti IT gramotnosti či e-Governmentu. Na záver by sme radi dodali, že zaujímavé bude sledovať a následne zosumarizovať pokrok, ktorý sa udial pri rokovaníach o jednotlivých témach počas predsedníctva Slovenska v oblasti IT niekedy začiatkom roka 2017.